



## Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

Ειδική συνεδρίαση 15<sup>ης</sup> Ιουλίου 2017

Ωρα έναρξης: 11.05 π.μ.

Αρ. 39

---

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Καλημέρα σας.

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καταρχάς, θέλω να απολογηθώ στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, διότι, λόγω της χθεσινής εκδήλωσης που είχαμε, φαίνεται ότι έγινε μια παράλειψη από το Γραφείο μου να του σταλεί η πρόσκληση και δε θα είναι μαζί μας σήμερα.

Το μόνο θέμα στη σημερινή ημερήσια διάταξη είναι οι μαύρες επέτειοι του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής. Προτού καταθέσω λίγα λόγια, καλώ το σώμα να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη των ηρώων και των μαρτύρων της δημοκρατίας και της ελευθερίας.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία τους η μνήμη!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα, σαράντα τρία χρόνια μετά το μαύρο Ιούλη του 1974, η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται ξανά, για να καταδικάσει το δίδυμο έγκλημα που διαπράχθηκε σε βάρος της Κύπρου, το προδοτικό πραξικόπημα της χούντας των Αθηνών και τη βάρβαρη τουρκική εισβολή, των οποίων τις οδυνηρές συνέπειες υφίσταται μέχρι σήμερα ο λαός μας.

Σαράντα τρία χρόνια μετά μνημονεύουμε και τιμούμε όλους όσους αντιστάθηκαν προασπιζόμενοι τη δημοκρατία και την ελευθερία της πατρίδας μας, αυτούς που έδωσαν ό,τι πολυτιμότερο είχαν, την ίδια τη ζωή τους, σε μια άνιση μάχη. Τιμούμε τους συγγενείς των αγνοουμένων μας, τους εγκλωβισμένους μας, το διάσπαρτο σ' ολόκληρη την Κύπρο προσφυγικό κόσμο. Απέναντι σε όλους αυτούς που βίωσαν με τον πιο τραγικό τρόπο το μαύρο Ιούλη του 1974, αλλά και σε όσους ακολούθησαν, που γεννήθηκαν και γεννιούνται κουβαλώντας το σταυρό της μοιρασμένης στα δυο ημικατεχόμενης πατρίδας μας, εκπληρώσαμε χτες ένα ελάχιστο οφειλόμενο χρέος.

Σε μια ιστορική στιγμή για τον τόπο η Βουλή των Αντιπροσώπων παρέλαβε το πολύτιμο υλικό που συγκεντρώθηκε και χρησιμοποιήθηκε από την Εξεταστική Επιτροπή για το Φάκελο της Κύπρου της Βουλής των Ελλήνων από τον ίδιο τον Πρόεδρο του ελληνικού κοινοβουλίου, τον οποίο για άλλη μια φορά ευχαριστώ. Με την παραχώρηση του υλικού αυτού, που θα φωτίσει σκοτεινές ή και ελάχιστα γνωστές πτυχές της κυπριακής τραγωδίας, τερματίζεται μια εκκρεμότητα πολλών χρόνων και αποκαθίσταται μια οιονεί ηθική τάξη. Είμαι βέβαιος ότι η αξιοποίηση στη συνέχεια, με υπευθυνότητα και συντεταγμένο τρόπο, του υλικού αυτού θα οδηγήσει σε άντληση συμπερασμάτων και πολύτιμων διδαγμάτων, στην αλήθεια της πλέον σκοτεινής σελίδας της σύγχρονης ιστορίας μας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Προσηλωμένοι στο στόχο της απελευθέρωσης της πατρίδας μας, διακηρύττουμε για άλλη μια φορά την ετοιμότητά μας για εξεύρεση δίκαιης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού. Έχουμε χρέος να παραδώσουμε στα παιδιά και στα εγγόνια μας μια Κύπρο απαλλαγμένη από τα λάθη του παρελθόντος, μια Κύπρο απαλλαγμένη από ξένους στρατούς, στρατιωτικές βάσεις και εποίκους, με πλήρως κατοχυρωμένα και σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των κατοίκων της Κύπρου, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Αρμενίων, Μαρωνιτών, Λατίνων. Το χρωστούμε στο λαό μας, στον τόπο μας, σε όλους αυτούς που θυσιάστηκαν.

Καλώ τώρα στο βήμα τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για σαράντα τρία χρόνια τώρα ο μαρτυρικός τόπος μας και ο κυπριακός λαός εξακολουθούν να βιώνουν τις τραγικές συνέπειες του προδοτικού πραξικοπήματος και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής με την πατρίδα μας να παραμένει ακόμα μοιρασμένη. Αποτίνουμε και σήμερα τον οφειλόμενο φόρο τιμής σε όσους θυσιάσαν τη ζωή τους προασπιζόμενοι ηρωικά την Κύπρο.

Θέλω να ευχαριστήσω και εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού θερμά τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων και τη Βουλή των Ελλήνων για την παράδοση του Φακέλου της Κύπρου, που θα βοηθήσει να δοθεί άπλετο φως στην πρόσφατη τραγική ιστορία του τόπου μας. Χρέος όλων είναι να μάθουμε από την ιστορία μας. Έχουμε καθήκον και υποχρέωση να τιμούμε αυτούς που αγωνίστηκαν τόσο για την προάσπιση της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά και αυτούς που πολέμησαν την τουρκική θηριωδία το καλοκαίρι του 1974. Έχουμε επίσης υποχρέωση να αντλούμε διδάγματα από λάθη του παρελθόντος, για να μην τα επαναλαμβάνουμε και να μην επιτρέψουμε ποτέ ξανά τον καταστροφικό εθνικό διχασμό.

Καταδικάζουμε απερίφραστα το πραξικόπημα, που προσέφερε στην Τουρκία την ευκαιρία που από χρόνια έψαχνε, για να επιβάλει τα διχοτομικά της σχέδια. Καταδικάζουμε, δεν ξεχνάμε και δε θα ξεχάσουμε ποτέ τη βάρβαρη τουρκική εισβολή, τα εγκλήματα πολέμου και την κατοχή, που συνεχίζεται. Σαράντα τρία ολόκληρα χρόνια αργότερα βιώνουμε ακόμη τις συνέπειες των τραγικών εξελίξεων που ακολούθησαν το ολέθριο πραξικόπημα. Σαράντα τρία χρόνια μετά οι πληγές είναι ακόμα ανοικτές και ο στόχος της επανένωσης παραμένει ανεκπλήρωτος. Οι πρόσφυγές μας ποθούν και προσβλέπουν στην επιστροφή και στη μέρα που ειρηνικά θα απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους σε όλη την επικράτεια της χώρας μας. Οι ηρωικοί μας εγκλωβισμένοι υπομένοντας στερήσεις αρνούνται να δεχθούν τα τελεσμένα της εισβολής και συνεχίζουν να φυλάνε τις δικές τους Θερμοπύλες. Το τραγικό δράμα εκατοντάδων αγνοουμένων και των οικογενειών τους, που τόσα χρόνια μετά δε γνωρίζουν για την τύχη των αγαπημένων τους προσώπων, συνεχίζεται.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σαράντα τρία χρόνια μετά σταθερά επιθυμούμε και επιδιώκουμε την επίλυση του Κυπριακού, γιατί εμείς βιώνουμε τον ξεριζωμό και την προσφυγιά. Εμείς βιώνουμε τις τραγικές συνέπειες του χρόνου, που βαθαίνει μέρα με τη μέρα τις πληγές και δυστυχώς παγιώνει τα τελεσμένα. Την ίδια ώρα διεκδικούμε το αυτονόητο. Διεκδικούμε την ελευθερία και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σ' ένα κανονικό και φυσιολογικό κράτος, τη δημιουργία μιας νέας προοπτικής πραγματικής ειρήνης και ασφάλειας, για να μπορέσουμε επιτέλους να απολαύσουμε τα αγαθά της αρμονικής συμβίωσης και συνεργασίας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων μέσα στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Κύριε Πρόεδρε,

Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης ξεκίνησε μια προσπάθεια, για να πετύχουμε ένα σωστό και βιώσιμο συμβιβασμό. Ένα συμβιβασμό που θα διασφάλιζε ότι η λύση του Κυπριακού θα είναι βασισμένη στο διεθνές δίκαιο, στις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα ψηφίσματα του ΟΗΕ, που θα αποκαθιστούσε τα νόμιμα δικαιώματα όλων ανεξάρτητα των Κυπρίων, που θα ενσωματώνει ισότιμα τους Τουρκοκυπρίους συμπατριώτες μας στην επανενωμένη ευρωπαϊκή Κύπρο, αλλά ταυτόχρονα θα απέκοπτε τον ομφάλιο λώρο των κατεχομένων με την Τουρκία.

Πολύ πρόσφατα είχαμε την κορύφωση των προσπαθειών αυτών. Δυστυχώς, πολύ δυστυχώς για τον τόπο μας, το αποτέλεσμα δεν ήταν το επιθυμητό. Οι ειλικρινείς προσπάθειές μας προσέκρουσαν στην άρνηση της Τουρκίας να αποδεχθεί το αυτονόητο, ότι δηλαδή στον 21<sup>ο</sup> αιώνα, σ' ένα κράτος πλήρες μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχουν θέση ούτε προστάτες ούτε εγγυητές ούτε ξένα κατοχικά στρατεύματα. Παρά την απογοήτευση, δεν παραγράφουμε το γεγονός ότι για πρώτη φορά στην ιστορία του Κυπριακού ο ίδιος ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών έθεσε το δικό του πλαίσιο, ξεκάθαρα έθεσε την αρχή ότι σε αυτή τη χώρα δεν έχουν θέση εγγυήσεις, επεμβατικά δικαιώματα και κατοχικά

στρατεύματα. Και αυτό δεν το είπαμε απλά εμείς, το είπε ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και αυτό είναι ένα κεκτημένο, το οποίο οφείλουμε, έχουμε εθνική υποχρέωση να το κεφαλαιοποιήσουμε.

Την ίδια στιγμή απευθυνόμαστε και στους Τουρκοκυπρίους συμπατριώτες μας. Τους διαβεβαιώνουμε ότι επιθυμούμε ένα έντιμο συμβιβασμό προς όφελος όλων. Εμείς θα συνεχίσουμε τις προσπάθειες εντός των παραμέτρων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και απεύχομαι να ακουστούν φωνές εντός της ελληνοκυπριακής κοινότητας που να μιλούν για λύση του Κυπριακού εκτός των παραμέτρων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Την ίδια ώρα θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε μια εξωστρεφή πολιτική που ν' αναβαθμίζει διαρκώς τη γεωπολιτική και γεωστρατηγική αξία της Κυπριακής Δημοκρατίας, που κτίζει συμμαχίες στην περιοχή, αλλά και ευρύτερα. Κανείς δεν υποστηρίζει ότι τα πράγματα είναι εύκολα. Δεν ήταν και δε θα είναι ποτέ εύκολα. Χρειάζεται και επιβάλλεται να προσπαθούμε και σε αυτό το κομβικό σημείο της ιστορίας δε νομιμοποιείται κανείς να σπάει, αλλά αντίθετα οφείλουμε να κτίζουμε γέφυρες εθνικής συνεννόησης και συλλογικότητας. Πληρώσαμε βαρύ το τίμημα και κλάψαμε επί εθνικών ερειπίων, όταν το σαράκι της εθνικής διχόνοιας μπήκε ανάμεσά μας. Όσες διαφωνίες και αν έχουμε, ο καθένας επιμέρους, η ενότητα μας ενισχύει και ο διχασμός μάς αποδυναμώνει και έχουμε ιστορική υποχρέωση να αφήσουμε κατά μέρος υπονοούμενα ότι κάποιιοι από εμάς είναι περισσότερο πατριώτες από τους άλλους.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Οι φετινές μαύρες επέτειοι βρίσκουν το Κυπριακό σε αδιέξοδο. Όλοι συμφωνούμε πως αυτό το ναυάγιο προήλθε από την αδιαλλαξία της Τουρκίας. Όμως δεν αρκεί να λέμε ότι υπάρχει τουρκική αδιαλλαξία, γιατί μόνο αυτό δε μας απαλλάσσει από την εθνική ευθύνη να προσπαθήσουμε μ' όλες μας τις δυνάμεις να σπάσουμε το αδιέξοδο. Το τέλμα και η στασιμότητα παγώνει τα τελελεσμένα όχι μόνο επί του εδάφους, αλλά και στη συνείδηση του λαού μας. Πρέπει όλοι να προβληματιστούμε, να προβληματιστούμε σοβαρά για την επόμενη ημέρα. Όλοι μας χρειάζεται να συμπεριφερθούμε με τη μέγιστη σοβαρότητα και υπευθυνότητα. Δεν υπάρχει άλλη επιλογή από τη συστράτευση, γιατί έχουμε χρέος να παραδώσουμε στην επόμενη γενιά μια Κύπρο απαλλαγμένη από λάθη του παρελθόντος, μια Κύπρο της ειρήνης, της συνεργασίας, της ευημερίας και της προκοπής, μια Κύπρο όπως την ονειρεύτηκαν και την οραματίστηκαν όσοι θυσιάστηκαν και για τη δημοκρατία και για την ελευθερία αυτού του τόπου.

Αιωνία ας είναι η μνήμη τους!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Παρακαλώ τώρα το γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ κ. Άντρο Κυπριανού να καταθέσει την ομιλία του.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πρώτα να εκφράσω τη λύπη μου, γιατί δεν είναι μαζί μας ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Να πω ότι, έστω και αν δεν επήρε την πρόσκληση, ξέρει πολύ καλά ότι κάθε χρόνο αυτή τη μέρα γίνεται αυτή η συζήτηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι καθαρά δικό μου προσωπικό λάθος και δεν μπορώ να...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Εντάξει, δικαιούμαι να έχω την άποψή μου, κύριε Πρόεδρε, η οποία είναι διαφορετική από τη δική σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σίγουρα.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Θέλω από μέρους του ΑΚΕΛ να ευχαριστήσω και εγώ με τη σειρά μου τον Έλληνα Πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα και τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων Νίκο Βούτση για την ανταπόκρισή τους στο δικαιο αίτημά μας να μας παραδώσουν το υλικό από το πόρισμα της Βουλής των Ελλήνων για το Φάκελο της Κύπρου. Ένα αίτημα διαχρονικό που υλοποιήθηκε, όταν βρέθηκε στην εξουσία η κυβέρνηση της αριστεράς.

Θέλω να ευχαριστήσω επίσης τους Προέδρους της Βουλής των Αντιπροσώπων Δημήτρη Συλλούρη και Γιαννάκη Ομήρου για το ρόλο που διαδραμάτισαν στο να πάρουμε αυτό το υλικό. Χάριν της ιστορίας να αναφέρω απλώς ότι αυτό το θέμα το εγείραμε στην πρώτη συνάντηση που είχαμε με την κ. Κωνσταντοπούλου, αμέσως μετά την εκλογή της ως Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων. Το υλικό είναι ογκωδέστατο. Εύχομαι

να φωτίσει ακόμα περισσότερο την προδοσία του 1974 και τη συνωμοσία, που οδήγησαν στο διπλό έγκλημα σε βάρος της Κύπρου και του λαού μας. Για να γίνει αυτό, είναι απαραίτητο οι ιστορικοί ερευνητές, οι δημοσιογράφοι αλλά -να μου επιτρέψετε να πω- και τα πολιτικά κόμματα να έχουμε πρόσβαση σε αυτό. Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη μελέτη του υλικού, η άποψή μας είναι ότι θα πρέπει να συσταθεί διακομματική επιτροπή, όχι κατ' ανάγκη από εκλεγμένους βουλευτές. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα εξασφαλιστεί ότι θα υπάρξει πλήρης αξιοποίηση του υλικού.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Οι τέσσερις και πλέον δεκαετίες που πέρασαν από το προδοτικό πραξικόπημα και τη βάρβαρη τουρκική εισβολή δεν έκλεισαν τις πληγές, πολύ απλά γιατί τα έργα και οι ημέρες των πραξικοπηματιών άνοιξαν στον τόπο τη μεγαλύτερη πληγή που ακόμα αιμορραγεί, την κατοχή. Κάθε χρόνο τέτοιες μέρες ακούμε πολλά και διάφορα. Προφάσεις εν αμαρτίαις και προσχήματα. Διαστρέβλωση και παραχάραξη της ιστορίας και λυπούμαι, γιατί η δημόσια ραδιοτηλεόραση ακόμα και σήμερα λέει ότι το πραξικόπημα έγινε από τη χούντα των Αθηνών. Και εσείς, κύριε Πρόεδρε, χτες ξεχάσατε ότι υπήρχε και η ΕΟΚΑ Β'!

Κάθε χρόνο, λοιπόν, η ίδια προσπάθεια. Προσπάθεια που σπάει τα μούτρα της στους τοίχους του Προεδρικού, στην Αρχιεπισκοπή, στο Αρχηγείο της Αστυνομίας και στο Καϊμακλί, στους αστυνομικούς σταθμούς, στο "Εφτάπατο" και στο Γ' Γυμνάσιο στη Λεμεσό, στον αστυνομικό σταθμό της Λάρνακας, στην Πάφο από όπου ο Μακάριος διέψευσε το ελεγχόμενο από τη χούντα ΡΙΚ ότι ήταν νεκρός, καλώντας το λαό σε αντίσταση, στα κρύα μάρμαρα των τάφων αυτών που βασανίστηκαν μέχρι θανάτου, στα σημάδια αυτών που συνεληφθήσαν και κακοποιήθηκαν σε κάθε χωριό και κάθε συνοικία της Κύπρου. Εκεί που δυστυχώς γράφτηκε η σύγχρονη ιστορία του τόπου μας.

Κάθε χρόνο τέτοιες μέρες ο λαός μας τιμά τη μνήμη και τη θυσία των ηρώων του. Τιμά αυτούς που αντιστάθηκαν βάζοντας τη ζωή τους τροχοπέδη στην επέλαση του φασισμού της ΕΟΚΑ Β' και της ελληνικής χούντας. Αυτούς που αντιστάθηκαν στον Τούρκο εισβολέα, στις επιβουλές των ιμπεριαλιστών. Αυτούς που έτρεξαν στη μάχη, για να υπερασπιστούν την αξιοπρέπεια, τη δημοκρατία και την πατρίδα, κι ας ήξεραν ότι βάδιζαν σε μάχη προδομένη και χαμένη. Υποκλινόμαστε ταπεινά στη θυσία τους και σηκώνουμε το βάρος του χρέους να τη δικαιώσουμε. Όσα χρόνια και αν περάσουν, δε θα πάψουμε να μιλούμε για προδοσία.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 καταστρώνονταν σχέδια δολοφονίας του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Σύμφωνα με το πόρισμα της Επιτροπής για το Φάκελο της Κύπρου, όλες οι απόπειρες ήταν συντονισμένες από το διοικητή Δυνάμεων Καταδρομών Δημήτρη Παπαποστόλου και τον Πολύκαρπο Γιωρκάτζη. Ο τελευταίος διέθετε και τον απαραίτητο οπλισμό στους επίδοξους δολοφόνους! Ενήμερος για τα σχέδια δολοφονίας του Μακαρίου ήταν και ο Αθανάσιος Πουλίτσας, ο ίδιος ο υπασπιστής του Αρχιεπισκόπου. Όλα τα χρόνια της δράσης της προδοτικής ΕΟΚΑ Β' εκπονούνταν σχέδια δολοφονικών επιχειρήσεων ενάντια στο Μακάριο, Σχέδια "Απόλλων", "Γρόνθος", "Ερμής", "Ανταπόδοσις", "Νίκη", "Κεραυνός". Κάποια από αυτά φέρουν την υπογραφή του Γρίβα, άλλα του Σύρου και του Καρούσου. Η πρώτη φάση του εγκλήματος σε βάρος της Κύπρου προετοιμαζόταν χρόνια πριν σε όλα τα επίπεδα, ιδεολογικό, πολιτικό και οργανωτικό. Με το πραξικόπημα εκτελέστηκε το μισό έγκλημα σε βάρος της Κύπρου και του κυπριακού λαού. Το άλλο μισό πραγματοποιήθηκε με την τουρκική εισβολή. Την ώρα που ο εισβολέας βρισκόταν προ των πυλών, οι πραξικοπηματίες της χούντας και της ΕΟΚΑ Β' έδειχναν πόσο δειλοί και πόσο προδότες ήταν. Είναι χαρακτηριστικές οι μαρτυρίες ότι πολλοί από τους υπερ-Ελληνες της ΕΟΚΑ Β' ντύνονταν γιατροί και νοσοκόμοι, για να γλιτώσουν την επιστράτευση. Είναι επίσης χαρακτηριστική και η μαρτυρία του στρατηγού Μπονάνου ότι το ξημέρωμα της 20<sup>ης</sup> Ιουλίου, αν και γνώριζε για την τουρκική απόβαση, δεν επικοινωνήσε με την Κύπρο, γιατί «είχε ιεραρχήσει άλλα πράγματα να κάνει». Χαρακτηριστική είναι και η μαρτυρία του Γεωργίτη ότι ο Μπονάνος είχε δώσει οδηγίες να αφήσουν τους Τούρκους «για λόγους τιμής και γοήτρου να ακουμπήσουν κάπου στην περιοχή της Κερύνειας».

Ο ιμπεριαλισμός, αγαπητοί συνάδελφοι και κύριε Πρόεδρε, έπαιξε τον πρώτο ρόλο για την προετοιμασία και την υλοποίηση του δίδυμου εγκλήματος. Η Τουρκία άρπαξε με τη βία την ευκαιρία να πραγματοποιήσει τις επεκτατικές της βλέψεις στο νησί, όμως κανένας από τους δύο δε θα μπορούσε να πετύχει τους σκοπούς του, αν δε βρίσκονταν στην ελληνοκυπριακή και στην τουρκοκυπριακή κοινότητα μίσθαρνα εκτελεστικά όργανα, για να τους εξυπηρετήσουν. Ο φασισμός, αποθρασυμένος από τα ατιμώρητα εγκλήματα σε βάρος της αριστεράς πριν από την ανεξαρτησία, αποθρασυμένος από την κάλυψη που του δινόταν εντός και εκτός Κύπρου, εγκλημάτησε συνειδητά σε βάρος του νησιού και του λαού μας. Η Τουρκία, παραβιάζοντας κάθε αρχή διεθνούς δικαίου, εισέβαλε στην Κύπρο. Σαράντα τρία χρόνια μετά εξακολουθεί να κατέχει το 40% σχεδόν των εδαφών της χώρας μας. Διαχώρισε βίαια τον κυπριακό λαό, γέμισε την Κύπρο τάφους, αγνοούμενους, πρόσφυγες. Μέχρι σήμερα εξακολουθεί να εγκληματεί εποίκίζοντας τον τόπο μας, εκμεταλλευόμενη παράνομα τη γη των Ελληνοκυπρίων και διατηρώντας πολυάριθμα στρατεύματα στο νησί μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Από το 2014 που ξεκίνησε ουσιαστικές συνομιλίες ο κ. Αναστασιάδης φρόντισε να καλλιεργήσει πολλές προσδοκίες στο λαό για λύση του Κυπριακού, προσδοκίες τις οποίες, δυστυχώς, δε δικαιώσε. Ασφαλώς και δεν απενοχοποιούμε την Τουρκία, η οποία έχει την κύρια ευθύνη για το τι έγινε στο Κραν Μοντανά. Είναι η Τουρκία με την αδιαλλαξία της που δεν επέτρεψε να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες λύσης που παρουσιάστηκαν όλα αυτά τα χρόνια. Όμως πρέπει να είμαστε ειλικρινείς. Ούτε η πλευρά μας αξιοποίησε όλα τα περιθώρια που υπήρξαν στις συνομιλίες ως αποτέλεσμα των προτάσεων του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γενικά του διεθνούς παράγοντα στις συνομιλίες που έγιναν στο Κραν Μοντανά.

Ως ΑΚΕΛ δεν είχαμε αυταπάτες ότι θα καταφέρναμε εκεί να φτάσουμε σε συνολική διευθέτηση του Κυπριακού, όμως οφείλαμε να καταβάλουμε κάθε προσπάθεια να γίνει το αποφασιστικό βήμα μπροστά. Αν δεν το πετυχαίναμε αυτό, τουλάχιστον να μην επιτρέπαμε να καταρρεύσει η διαδικασία. Δυστυχώς, το αποτέλεσμα ήταν απογοητευτικό. Όχι μόνο δεν κινηθήκαμε προς τη λύση, αλλά δυστυχώς απομακρυνθήκαμε από αυτή. Αυτό που προέχει τώρα είναι να γίνει σωστή εκτίμηση της κατάστασης. Να μην ξεχνούμε ότι μέρα με τη μέρα η κατοχή και οι συνέπειές της εδραιώνονται. Συνεχίζεται η παρουσία σαράντα χιλιάδων κατοχικών στρατευμάτων και η ντε φάκτο διχοτόμηση. Οι απεχθείς Συνθήκες Εγγύησης και Συμμαχίας εξακολουθούν να ισχύουν. Οι πρόσφυγες περιμένουν ακόμα την επιστροφή στα σπίτια και τις περιουσίες τους.

Αυτό που προέχει τώρα, κατά την άποψή μας, είναι να μην παραιτηθούμε. Είναι λογικό και αναμενόμενο η Τουρκία να επιδιώκει να παραιτηθούμε από τους στόχους μας. Είμαι σίγουρος ότι όλοι ακούσαμε τις δηλώσεις του κ. Τσαβούσογλου για λύση εκτός των παραμέτρων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Εμείς δεν πρέπει να τους κάνουμε το χατίρι. Πρέπει να επιμένουμε μέχρι τέλους στη λύση του Κυπριακού, λύση που θα τερματίζει την κατοχή και τον εποικισμό και θα βασίζεται στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, τις συμφωνίες υψηλού επιπέδου, στο διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο, λύση που θα αποστρατιωτικοποιεί την Κύπρο και θα αποκλείει επεμβάσεις και εγγυήσεις από ξένες δυνάμεις, λύση που θα επανεκτιμά το έδαφος, το λαό, τους θεσμούς και την οικονομία, λύση δικονομικής διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, όπως αυτή περιγράφεται στα κείμενα των Ηνωμένων Εθνών, λύση που θα οδηγεί σε ενωμένη χώρα με μία κυριαρχία, ιθαγένεια και διεθνή προσωπικότητα.

Από το βήμα της Βουλής θέλουμε να επαναλάβουμε ότι οι στιγμές είναι κρίσιμες και δε σηκώνουν συνθήματα, φανατισμούς, ακρότητες και εξαλλοσύνες της εθνικοφροσύνης. Ακούμε να λέγονται και να γράφονται πολλά, εγκατάλειψη της ομοσπονδίας, νέα στρατηγική, μέχρι και ενιαίο κράτος! Αν τόσα χρόνια με τις δήθεν υποχωρήσεις που κάναμε δεν πετύχαμε την ομοσπονδία, τι μας κάνει να πιστεύουμε ότι θα πετύχουμε λύση, αν προτάξουμε μαξιμαλιστικές θέσεις; Τι είδους στρατηγική είναι αυτή η “νέα στρατηγική”, που πολυδιαφημίζεται και μένει μόνο στα συνθήματα; Πού θα μας οδηγήσει; Ποιο είναι το όνομα και το περιεχόμενο της λύσης που μας προτείνει; Πώς πιστεύουν ορισμένοι ότι θα μπορέσουμε να πάμε σήμερα πιο πίσω και από το 1960 και να επιστρέψουμε στο ενιαίο κράτος; Αν ακολουθήσουμε τέτοιες προσεγγίσεις, το μόνο που θα μας μείνει θα είναι μισή πατρίδα, διχοτόμηση και μόνιμη απειλή του πολέμου και του δημογραφικού αφανισμού. Αν η δεξιά και η ακροδεξιά στην Κύπρο αποτύχουν και τώρα να κατανοήσουν την αγωνία και τις προσδοκίες των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων να ζήσουν ειρηνικά στην κοινή τους πατρίδα, θα τραυματίσουν ανεπανόρθωτα αυτή τη φορά την Κύπρο.

Ως ΑΚΕΛ θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε με όλες μας τις δυνάμεις, για να ξημερώσει η μέρα που η επανενωμένη ομοσπονδιακή Κύπρος θα είναι φάρος και παράδειγμα για όλο τον κόσμο. Θα είναι σύγχρονο πρότυπο αρμονικής συμβίωσης δύο κοινοτήτων διαφορετικής εθνικότητας, γλώσσας και θρησκείας που θα συνδιαχειρίζονται το κοινό τους κράτος. Θα είναι χώρα που θα έχει καταφέρει να διώξει τους στρατούς και θα διοχετεύει όλες της τις δυνάμεις και τους πόρους στις κοινωνικές επενδύσεις και στην οικονομική ανάπτυξη.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας οφείλει να δημιουργήσει εκείνες τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις που θα μας επιτρέψουν να εργαστούμε με συλλογικότητα, για να πετύχουμε να γίνει πράξη το όραμα της ειρηνικής Κύπρου, αλλιώς θα είναι υπόλογος προς τις επόμενες γενιές ότι αντί γι' αυτές επέλεξε να ασχοληθεί με τις επόμενες εκλογές. Κάποτε η ιστορία θα μας δικάσει όλους, αγαπητοί συνάδελφοι, και θα είναι αμείλικτη μαζί μας. Ας αναλάβουμε λοιπόν όλοι την ευθύνη που μας αναλογεί έναντι όσων χάθηκαν υπερασσιζόμενοι τη δημοκρατία, την πατρίδα και την υπόθεση της επανένωσης του τόπου μας, για να ζήσουν οι γενιές του αύριο σε Κύπρο διαφορετική από τη σημερινή, Κύπρο ελεύθερη, επανενωμένη και ειρηνική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νικόλας Παπαδόπουλος έχει τώρα το λόγο.

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Και εγώ με τη σειρά μου θέλω να εκφράσω τη θλίψη μου, γιατί δε βρίσκεται σήμερα εδώ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και δεν είναι μομφή προς εσάς, κύριε Πρόεδρε, αυτό, γιατί θεωρώ ότι τόσο ο Πρόεδρος όσο και το Υπουργικό του Συμβούλιο γνωρίζουν ότι η σημερινή μέρα είναι η καθιερωμένη επετειακή συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ως επίσης θέλω να προσθέσω στα όσα είπε προηγουμένως ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ ότι και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σήμερα το πρωί στις δηλώσεις του έκανε αναφορά μόνο στη χούντα. Και εκείνος ξέχασε την ΕΟΚΑ Β'.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η σημερινή ειδική συνεδρίαση της Βουλής αποβλέπει στο να δηλώσουμε κατηγορηματικά και επίσημα ότι δεν αποδεχόμαστε τα τετελεσμένα της τουρκικής εισβολής. Δεν αποδεχόμαστε τις λεγόμενες "πραγματικότητες" που δημιούργησε η κατοχή της πατρίδας μας από τον Τούρκο εισβολέα. Η Τουρκία στις 20 Ιουλίου 1974, με αφορμή το πραξικόπημα, εισέβαλε ανενόχλητη στην Κύπρο και κατέκτησε σχεδόν τη μισή γη μας. Γνωρίζουμε και αναγνωρίζουμε ότι η σημερινή τραγική κατοχή εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας από τον τουρκικό στρατό είναι το απότοκο και το αποτέλεσμα του προδοτικού πραξικοπήματος που έγινε σαν σήμερα πριν από σαράντα τρία χρόνια. Η αφετηρία της 15<sup>ης</sup> Ιουλίου 1974 υπήρξε ο ξενοκίνητος εφιαλτικός διχασμός. Γι' αυτό πρώτο χρέος όλων μας, όχι μόνο απέναντι στην ιερή μνήμη των νεκρών ηρώων μας, αλλά και έναντι της πατρίδας μας, αποτελεί η εθνική ενότητα και ομοψυχία, η συλλογική στρατηγική και ο ουσιαστικός και ειλικρινής διάλογος. Ποτέ πια να μην αφήσουμε μια θλιβερή αντιδημοκρατική μειοψηφία να προκαλέσει διχόνοια. Ποτέ πια να μην αφήσουμε μια θλιβερή μειοψηφία να θεωρήσει πως μπορεί να καταργήσει το κράτος μας στα κρυφά ούτε και να χρεώσουμε ξανά στους πολλούς ένα διχασμό που οφειλόταν αποκλειστικά στην αφροσύνη των ελαχίστων.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Απαίσιος μνήμης και η 20<sup>ή</sup> Ιουλίου, η τραγική μαύρη επέτειος της εθνικής συμφοράς του λαού μας. Ένας λαός που συνεχίζει για σαράντα τρία χρόνια τώρα το δρόμο του μαρτυρίου του. Είναι η Κύπρος με τα συρματοπλέγματα που καθορίζει το μέγεθος του προδοτικού πραξικοπήματος, γιατί αποδεικνύει το βαρύ τίμημα που για σαράντα τρία χρόνια καταβάλλουμε. Μια δυσάρεστη πτυχή της τραγωδίας μας είναι πως αρκετοί στη δική μας πλευρά έχουν πείσει τον εαυτό τους πως είναι οι Ελληνοκύπριοι που ευθύνονται για τη μη λύση του Κυπριακού και όχι η Τουρκία. «Εμείς φταίμε», μας λένε, «οι "υπερβολικοί", "λυσοφοβικοί", "ακραίοι", "μαξιμαλιστές", "απορριπτικοί" Ελληνοκύπριοι». Όχι η επεκτατική Τουρκία με τις σαράντα χιλιάδες και πλέον κατοχικά στρατεύματα στην Κύπρο. Μια Τουρκία κι ένας Πρόεδρος που καθημερινά εκπλήττει την ανθρωπότητα με την απάνθρωπη συμπεριφορά του στους ίδιους τους Τούρκους. Μια Τουρκία που δεν κρύβει τα καταχθόνια σχέδια της για την Κύπρο. Μια Τουρκία με συνείδηση κατακτητή.

Καθήκον, λοιπόν, όλων μας, των αντιπροσώπων ιδιαίτερα του λαού είναι να μην επιτρέψουμε να εκφυλιστεί σε αμφιλεγόμενη επιδίωξη ο πεντακάθαρος αγώνας μας. Θέλουμε λύση, η οποία όμως να είναι λειτουργική και βιώσιμη. Θέλουμε μια λύση που θα διασφαλίζει τη συνέχεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, που θα διασφαλίζει τη μια κυριαρχία, τη μια ιθαγένεια, τη μια διεθνή προσωπικότητα, που θα σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των Κυπρίων, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Αρμενίων, Μαρωνιτών και Λατίνων, μια λύση που θα εδράζεται στις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες, χωρίς ξένους στρατούς και επεμβατικά δικαιώματα. Και θέλουμε αυτή η λύση να συζητηθεί δημοκρατικά με το λαό μας και να τερματιστεί η συσκότιση και ο αποπροσανατολισμός ο οποίος επιχειρείται.

Κύριε Πρόεδρε,

Πριν από μια ακριβώς εβδομάδα, στο Κραν Μοντανά της Ελβετίας, κατέρρευσε η πενταμερής διάσκεψη αποκλειστικά και μόνο λόγω της τουρκικής κακοπιστίας, αλλά κατέρρευσαν ταυτόχρονα πολλές ψευδαισθήσεις και αυταπάτες. Η διαδικασία τερματίστηκε από το γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος κήρυξε αδιέξοδο, χωρίς να επιρρίψει ευθύνες στην Τουρκία και την αδιαλλαξία της. Αντιθέτως, ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών έδωσε και συγχαρητήρια στον κ. Ερντογάν για τη δήθεν εποικοδομητική στάση της Τουρκίας. Και αυτά τα συγχαρητήρια δόθηκαν, παρά το ότι η δική μας πλευρά χάρισε νέες μεγάλες υποχωρήσεις, χωρίς όμως η Τουρκία να δώσει τίποτα. Η κατάθεση αυτών των νέων επικίνδυνων υποχωρήσεων συνιστά τεράστιο λάθος, αφού οι υποχωρήσεις αυτές θεωρούνται πλέον δεδομένες. Ακόμη χειρότερα οδηγούν σε λύση που δεν είναι λειτουργική, δεν είναι βιώσιμη και θέτει σε κίνδυνο τον ελληνισμό της Κύπρου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η στρατηγική των τελευταίων εννέα ετών απέτυχε. Το παραδέχεται πλέον και ο ίδιος ο κ. Αναστασιάδης, δηλώνοντας την περασμένη Δευτέρα ότι πρέπει να πιεστεί η Τουρκία να αλλάξει θέσεις και ότι πρέπει να εξευρεθούν μοχλοί πίεσης πάνω στην Τουρκία. Θα ήταν εύκολο σήμερα να θυμίσω πόσες φορές προειδοποιήσαμε για τη λάθος πορεία που ακολουθούσαμε, χωρίς ποτέ να εισακουστούμε. Δε θα το πράξω σήμερα. Η νέα δυσμενής πραγματικότητα επιβάλλει συλλογική προσπάθεια και ενότητα, προκειμένου να καταλήξουμε σε μία νέα στρατηγική για την Κύπρο. Βάση αυτής της νέας στρατηγικής είναι πως η λύση του Κυπριακού μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από τη δημιουργία πραγματικού πολιτικού και οικονομικού κόστους στην Τουρκία. Μόνο έτσι θα υποχρεωθεί να εγκαταλείψει τις αδιάλλακτες θέσεις της.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τα τελευταία χρόνια έχουμε γίνει όλοι μάρτυρες μίας ακατάπαυστης προσπάθειας παραχάραξης της ιστορίας μας. Για την άρση αυτής της θολής και διαστρεβλωμένης εικόνας εζητήτο για πολλά χρόνια το άνοιγμα του Φακέλου της Κύπρου, δηλαδή η δημοσιοποίηση του υλικού το οποίο η Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής των Ελλήνων συνέλεξε τη δεκαετία του 1980 αναφορικά με την κυπριακή τραγωδία. Χαιρετίζουμε λοιπόν την παράδοση αυτού του υλικού στη Βουλή των Αντιπροσώπων από τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Βούτση. Ελπίζουμε πως θα δοθεί απρόσκοπτη πρόσβαση αυτών των στοιχείων σε ιστορικούς και αναλυτές και ότι δε θα εφαρμοστούν οι ούτω καλούμενες “ρήτρες εμπιστευτικότητας”. Δεν μπορεί να υπάρξει εμπιστευτικότητα στην προδοσία.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θέλω από αυτό εδώ το επίσημο βήμα να καταστήσω σαφές σε κάθε Ελληνοκύπριο και κάθε Ελληνοκύπρια πως δεν υπάρχουν τελευταίες ευκαιρίες για το Κυπριακό, ότι ο αγώνας για απελευθέρωση συνεχίζεται. Πρέπει να πιστέψουμε στο δίκαιο του λαού μας και ο λαός μας πρέπει να βρει την αντοχή να συνενώσει τις δυνάμεις του και να παρουσιαστεί ανυποχώρητος στη διεκδίκηση των δικαίων του. Να υψώσει τη φωνή του, για να ακουστεί δυνατή και σταθερή. Να ακουστεί πως ο κυπριακός ελληνισμός δεν υποκύπτει στη βία των όπλων και δεν παραδίδεται στον παράνομο εισβολέα, δε θα συμβιβαστεί ποτέ με τα τετελεσμένα. Οι μαύρες επέτειοι της προδοσίας και της εθνικής ταπείνωσης μας δείχνουν το δρόμο αυτού του χρέους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλώ τον πρόεδρο του Κινήματος Σοσιαδημοκρατών ΕΔΕΚ κ. Μαρίνο Σιζόπουλο να καταθέσει την ομιλία του.

Μ. ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι,

Αρχίζοντας θα ήθελα κι εγώ με τη σειρά μου να χαιρετίσω τη χθεσινή διαδικασία παράδοσης μέρους του υλικού που φυλάσσεται στην ελληνική Βουλή και αφορά το Φάκελο της Κύπρου και να εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια τόσο στον Έλληνα Πρωθυπουργό και την κυβέρνησή του όσον και στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων γι' αυτή τους την ενέργεια.

Θα υπενθυμίσω ότι αυτό που έγινε χθες αποτελεί την αρχή της δικαίωσης μιας εικοσαετούς προσπάθειας που ξεκίνησε το 1997 και εντατικοποιήθηκε την περίοδο 2006-2010, με στόχο ακριβώς η κυπριακή Βουλή να έχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε υλικό που υπήρχε στην Ελλάδα, για να φωτιστούν οι πτυχές της προδοσίας του 1974.

Αυτό το υλικό όμως δε θα πρέπει να είναι το μοναδικό. Όπως πολλές φορές έχουμε τονίσει, υπάρχουν και άλλα στοιχεία, όπου θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια, για να επιτευχθεί πρόσβαση. Είναι μέρος του αρχείου του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών που καλύπτει την κρίσιμη περίοδο 1964-1967, καθώς υπάρχει και η υποχρέωση επιστροφής αντιγράφου, κατά την άποψή μας -αν όχι του πρωτοτύπου- του αρχείου της Ανώτατης Στρατιωτικής Διοίκησης Άμυνας Κύπρου της περιόδου 1964-1967, το οποίο μεταφέρθηκε τον Ιανουάριο του 1968 με την αποχώρηση της ελληνικής μεραρχίας στην Ελλάδα και παραδόθηκε στο Γενικό Επιτελείο Στρατού. Αυτό το αρχείο έχει σημαντικά στοιχεία και φωτίζει ακριβώς πτυχές συνωμοσίας σε βάρος της πατρίδας μας, που υποβοήθησαν να φτάσουμε στα γεγονότα του 1974 και στη σημερινή κατάσταση.

Θα πρέπει επίσης αυτό το αρχείο, αυτό το υλικό, κατά την άποψη της ΕΔΕΚ, να παραδοθεί και στην πανεπιστημιακή κοινότητα, για να μπορέσουν να αναπτυχθούν διδακτορικές διατριβές και μεταπτυχιακές

μελέτες, έτσι ώστε η νέα γενιά των επιστημόνων συμπατριωτών μας να μπορέσουν να έχουν ολοκληρωμένη άποψη και μέσα από την τεχνογνωσία που θα αποκτήσουν να μπορέσουν να βοηθήσουν και να συμβάλουν στην προσπάθεια του λαού μας για την επίλυση του Κυπριακού στη βάση μιας δημοκρατικής, λειτουργικής και βιώσιμης λύσης.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, η σημερινή μέρα δεν επιτρέπει, κατά την άποψή μας, τις αχρείαστες αντιπαραθέσεις. Παρά το γεγονός ότι ως ΕΔΕΚ έχουμε κάθε δικαίωμα να πούμε ποιοι και πόσοι αντιστάθηκαν στη χούντα και στην ΕΟΚΑ Β', ποιοι και πόσοι αντιστάθηκαν έμπρακτα στο πραξικόπημα της 15<sup>ης</sup> Ιουλίου, ποιοι ήταν αυτοί που φίμωσαν το Βάσο Λυσσαρίδη σε αυτή τη Βουλή, τον Απρίλιο και το Μάιο του 1971, για να μη μιλήσει εναντίον της ελληνικής χούντας, της συνωμοσίας και της υπονόμησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα έχουμε την ευκαιρία σε άλλες περιπτώσεις. Η σημερινή μέρα είναι για να τιμήσουμε αυτούς που έδωσαν τη ζωή τους στον αγώνα, για να διατηρηθεί η συνταγματική νομιμότητα, η δημοκρατία και η ελευθερία στην πατρίδα μας.

Για τεσσαρακοστή τρίτη χρονιά η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση, για να αποτίσει φόρο τιμής σε αυτούς που όρθωσαν το ανάστημά τους ενάντια στις κάθε λογής συνωμοσίες, που υπερασπίστηκαν τη δημοκρατική νομιμότητα και την ελευθερία της πατρίδας μας.

Κορυφαία προσωπικότητα ανάμεσα στους τιμώμενους ο εθνάρχης Μακάριος. Σαράντα χρόνια μετά το θάνατό του εξακολουθεί να ζει στις καρδιές και τη συνείδηση του λαού μας. Η ανάμνησή του προκαλεί σκιρτήματα συγκίνησης και περηφάνιας, γιατί ο χρόνος εξαφανίζει τα μικρά, τα ασήμαντα και τα ευτελή, αναδεικνύει όμως τα μεγάλα και σημαντικά. Και ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ήταν μεγάλος, παραμένει μεγάλος και σημαντικός. Η πολιτική και βιολογική του απουσία μας λείπει όσο ποτέ άλλοτε. Παραμένει όμως ζωντανή και ανεξίτηλη στο χρόνο η ηγετική του φυσιογνωμία και η παρακαταθήκη του με τα διαχρονικά και πάντα επίκαιρα μηνύματα.

Σε μια περίοδο όπου επιχειρείται συστηματικά η παραχάραξη της ιστορίας, με τους ενόχους να αθλώνονται και τους αθώους να ενοχοποιούνται, οφείλουμε με θάρρος, αντικειμενικότητα και διεισδυτικότητα να καταγράψουμε τα αίτια και τα αιτιατά που μας οδήγησαν στην τραγωδία του 1974, τις συνέπειες της οποίας εξακολουθούμε να βιώνουμε και σήμερα επικίνδυνες όσο ποτέ άλλοτε. Αρκετά απ' αυτά είναι ήδη καταγεγραμμένα στο πόρισμα που αυτή η Βουλή, το Μάρτη του 2011, έχει εγκρίνει και στηρίζονται ακριβώς σε αρκετά από τα έγγραφα τα οποία ήδη παραλήφθηκαν χθες, τα οποία είχαμε τη δυνατότητα και την ευκαιρία ως επιτροπή να αποκτήσουμε την περίοδο 2006-2010. Όπως είπε και ο δολοφονημένος από την ΕΟΚΑ Β' ήρωας ποιητής Δώρος Λοΐζου, «η αλήθεια είναι πιο καυτή και από τη μήτρα του ήλιου».

Η 15<sup>η</sup> και η 20<sup>η</sup> Ιουλίου 1974 δεν ήταν δύο τυχαία ή στιγμιαία γεγονότα. Ήταν το αποκορύφωμα των φάσεων ενός εγκληματικού σχεδίου, το οποίο είχε εκκολληθεί από τους νατοϊκούς κύκλους και υλοποιήθηκε δυστυχώς με τη συνεργασία Ελλήνων πολιτικών και στρατιωτικών και τη συνδρομή Κυπρίων συνοδοιπόρων. Ήταν το αποκορύφωμα μιας δεκαετούς συνωμοσίας, η οποία άρχισε μετά την επιβίωση της Κυπριακής Δημοκρατίας από την υπονόμηση που επιχειρήσε η τουρκική ανταρσία του 1963-64 και αποσκοπούσε στην απομάκρυνση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, την κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και την επιβολή της λύσης της δήθεν διπλής ένωσης, στην ουσία της διχοτόμησης.

Οι χουντικοί δεσμώτες του ελληνικού λαού, καθοδηγούμενοι από ξένα κέντρα αποφάσεων και σε συνεργασία με την ΕΟΚΑ Β', όχι μόνο δεν οδήγησαν στην ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, όπως καλόχα επαγγέλλονταν, αλλά άνοιξαν την κερκόπορτα στον τουρκικό Αττίλα και οδήγησαν στην κατοχή του 37% της πατρίδας μας.

Σήμερα καλούμαστε, μέσα σε δύσκολες συνθήκες που διαμόρφωσαν τα δεδομένα της συνεχιζόμενης κατοχής και της προκλητικής συμπεριφοράς της Τουρκίας, αλλά και τα λάθη και οι παραλείψεις μας, να δώσουμε λύση στο πρόβλημά μας. Λύση όμως που:

- να απαλλάσσει την πατρίδα μας από την κατοχή και όχι να τη νομιμοποιεί,
- να κατοχυρώνει τα πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών, ανεξάρτητα από θρησκευτική ή εθνοτική προέλευση και όχι να τα παραβιάζει,
- να την απαλλάσσει από την κηδεμονία τρίτων χωρών και όχι να τροποποιεί τη μορφή της,
- να κατοχυρώνει το δημοκρατικό δικαίωμα "ένας άνθρωπος, μία ψήφος" και όχι να το παραβιάζει,
- να σέβεται τη θεμελιώδη αξία της δημοκρατίας, τη λαϊκή κυριαρχία όπως αυτή εκφράζεται με την ελεύθερη βούληση της πλειοψηφίας και όχι να υποτάσσει την πλειοψηφία στις επιλογές της μειοψηφίας,
- να αναστηλώνει τους δημοκρατικούς θεσμούς και όχι να τους κατεδαφίζει.

Λύση η οποία δε στηρίζεται στη δημοκρατία και τον αλληλοσεβασμό δεν μπορεί να οδηγήσει σε βιώσιμο κράτος. Θα οδηγήσει στη νομιμοποίηση της διχοτόμησης και θα θέσει σε κίνδυνο τη φυσική και εθνική



επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού. Μόνο η ιστορική αυτογνωσία, η σωστή διεκδίκηση των δικαίων μας και η αγωνιστικότητα μπορούν να διορθώσουν την πορεία μας, να ανατροφοδοτήσουν τους στόχους μας και να μας οδηγήσουν στην επιδιωκόμενη δίκαιη λύση, ώστε να είναι λειτουργική και βιώσιμη. Ο ραγιαδισμός, ο ευσεβοποθισμός και η ηττοπάθεια μόνο σε καταστροφική λύση μπορούν να μας οδηγήσουν.

Είναι γεγονός ότι δε διαθέτουμε τη στρατιωτική ή την πληθυσμιακή υπεροχή. Διαθέτουμε όμως ισχυρά πολιτικά πλεονεκτήματα, τα οποία μέχρι στιγμής όχι μόνο δεν τα έχουμε αξιοποιήσει, αντίθετα τα έχουμε παροπλίσει. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε να είμαστε η τελευταία γενιά Ελλήνων σε αυτή τη μαρτυρική γη.

Στο όνομα των νεκρών, αλλά και των αγωνιστών της δημοκρατικής αντίστασης, τη μνήμη των οποίων τιμούμε σήμερα, στο όνομα των χιλιάδων επώνυμων και ανώνυμων ηρώων της κυπριακής ελευθερίας, στα αθώα θύματα και τους παθόντες της τουρκικής θηριωδίας, οφείλουμε να διατηρήσουμε και να ενισχύσουμε την Κυπριακή Δημοκρατία, να διεκδικήσουμε για το λαό μας μια δημοκρατική λύση που να διασφαλίζει στις μελλοντικές γενιές ασφάλεια και στην Κυπριακή Δημοκρατία όλοι οι νόμιμοι κάτοικοι να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα, χωρίς διακρίσεις, χωρίς εθνοτικούς ή θρησκευτικούς διαχωρισμούς. Η Κυπριακή Δημοκρατία, που συστήθηκε και διατηρήθηκε με αίμα και θυσίες ηρώων, δεν πρόκειται να επιτρέψουμε να καταλυθεί με υπογραφή πολιτικών.

Αυτή θα είναι και η καλύτερη υπόσχεση στους ήρωές μας και μόνο τότε ο αιώνιος ύπνος τους θα είναι γαλήνιος, όταν η πατρίδα μας θα είναι και πάλι ελεύθερη και δημοκρατική, όπως την οραματίστηκαν και για την πραγματοποίησή της αγωνίστηκαν μέχρι την τελευταία τους πνοή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο πρόεδρος της Συμμαχίας Πολιτών κ. Γιώργος Λιλλήκας έχει το λόγο.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Χθες από αυτό το βήμα ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, παραδίδοντάς μας το αρχείο για το Φάκελο της Κύπρου, δήλωνε πως αυτή η πράξη σηματοδοτεί με ένα σύγχρονο τρόπο το “Δεν ξεχνώ” ως μια πράξη ιστορικής συνέχισης και συλλογικής μνήμης. «Δε φέραμε», είπε, «μόνο χαρτόκουτα. Φέραμε μνήμες, πάθη, θρήνους, πόνο, αδικαιώτες και αλύτρωτες θυσίες». Με αυτά τα πολύ λίγα λόγια ο κ. Βούτσης -τον οποίο ευχαριστούμε- συνόψισε, θα έλεγα, την κυπριακή τραγωδία.

Πρόκειται ασφαλώς για μια σημαντική εξέλιξη, η οποία θα πρέπει να τύχει τώρα της δέουσας αξιοποίησης σε μια προσπάθεια συγγραφής επιτέλους των πραγματικών πολιτικών και ιστορικών γεγονότων που οδήγησαν στο δίδυμο έγκλημα κατά της Κύπρου. Γι’ αυτό εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, όπως η Βουλή αναθέσει σε ομάδα ακαδημαϊκών και μελετητών τη μελέτη αυτών των εγγράφων. Σε αυτά τα έγγραφα υπάρχουν σημαντικές πτυχές της σύγχρονης ιστορίας του τόπου μας. Αυτή η ιστορία πρέπει να καταγραφεί και να εκδοθεί. Ο κυπριακός λαός δικαιούται να γνωρίζει κι εμείς οφείλουμε να συμβάλουμε στην αυτογνωσία, χωρίς υποκειμενισμούς, χωρίς σκοπιμότητες και χωρίς παραποιήσεις, όχι για να αναξέσουμε πληγές, αλλά για να διδαχθούμε και ιδιαίτερα για να μπορέσει η νέα γενιά να μάθει πώς εξυφάνθηκε η προδοσία κατά της πατρίδας μας και ποιες είναι οι συνέπειες, όταν με τα όπλα επιχειρείται η κατάλυση της δημοκρατίας. Έτσι, θα τιμήσουμε πραγματικά αυτούς που αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν προασπιζόμενοι τη δημοκρατία και την ελευθερία. Υποκλινόμαστε στη θυσία τους, αλλά ταυτόχρονα οφείλουμε να αντλήσουμε και διδάγματα από τη θυσία τους.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η τεσσαρακοστή τρίτη θλιβερή επέτειος του προδοτικού πραξικοπήματος που οργάνωσε και εκτέλεσε η χούντα και η ΕΟΚΑ Β’ και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής βρίσκει την πατρίδα μας να είναι ακόμη υπό ημικατοχή, βρίσκει τους πρόσφυγές μας μακριά από τα σπίτια τους, τους συγγενείς των αγνοουμένων καρτερικά να αναμένουν τη διερεύνηση της τύχης των αγαπημένων τους προσώπων και τους εγκλωβισμένους να συνεχίζουν να ζουν υπό συνθήκες κατοχής.

Η φετινή θλιβερή επέτειος συνέπεσε με το ναυάγιο της πενταμερούς διάσκεψης στο Κραν Μοντανά. Μιας διάσκεψης η οποία συγκλήθηκε κατ’ απαίτηση και στα πλαίσια που ήθελε η Τουρκία, για να υπηρετήσει συγκεκριμένους στόχους. Είχαμε προειδοποιήσει για την τακτική και τους στόχους της Τουρκίας. Είχαμε

προτείνει και τρόπους αποφυγής των παγίδων, αποτροπής αυτής της τακτικής, αλλά δυστυχώς δεν εισακουστήκαμε.

Σήμερα καλούμαστε με ρεαλισμό και σε πνεύμα συναίνεσης να εξαγάγουμε τα σωστά συμπεράσματα αναφορικά με τους στόχους της Τουρκίας και να πάρουμε τις σωστές και αποτελεσματικές αποφάσεις που θα ανατρέψουν τους τουρκικούς σχεδιασμούς. Αυτή πρέπει να είναι η προτεραιότητά μας σήμερα και όχι η επισήμανση των λαθών του κ. Αναστασιάδη.

Το Κυπριακό, πολύ φοβούμαι, έχει περάσει πλέον σε μια νέα φάση. Η Τουρκία δεν πέτυχε τον πρωταρχικό της στόχο που ήταν η τουρκική λύση, λύση τουρκικών προδιαγραφών. Πέτυχε όμως το αδιέξοδο, το οποίο δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι θα επιχειρήσει να αξιοποιήσει, για να δημιουργήσει νέα δεδομένα, πιθανότατα μέσω ταϊβανοποίησης του ψευδοκράτους και εδραίωσής του στη διεθνή κοινότητα. Με τον εποικισμό και την ανακήρυξη του ψευδοκράτους η Τουρκία δημιούργησε νέα δεδομένα στο Κυπριακό, τα οποία στη συνέχεια επέβαλε και εμείς αποδεχθήκαμε ως συστατικά της λύσης. Αυτό ενδεχόμενα θα πράξει και τώρα.

Θέλω να πιστεύω πως όλοι έχουμε πλέον πειστεί ότι η Άγκυρα δεν πρόκειται να απεμπολήσει αυτά που θεωρεί ως προνόμια, δηλαδή αυτά που απολαμβάνει σήμερα στην Κύπρο, την παράνομη μεν αλλά μόνιμη στρατιωτική παρουσία και το μονομερές δικαίωμα επέμβασης, ακόμα και αν ικανοποιηθεί σε όλες τις άλλες εσωτερικές πτυχές του Κυπριακού.

Η διαπραγματευτική τακτική που ακολούθησε ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών στο Κραν Μοντανά, εξαπατώντας ακόμα και τον ίδιο το γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ανέδειξε για μια ακόμα φορά όχι μόνο την αναξιοπιστία της Τουρκίας, αλλά και την επιδίωξή της να εξασφαλίσει ένα νέο διαπραγματευτικό κεκτημένο, το οποίο θα εκμεταλλευθεί, εάν και εφόσον επαναρχίσουν υπό κάποια μορφή οι συνομιλίες.

Δυστυχώς, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, στην προσπάθειά του να διασώσει τις συνομιλίες από το διαφανόμενο αδιέξοδο, κατέθεσε προτάσεις οι οποίες διάβρωσαν περαιτέρω τη διαπραγματευτική μας θέση άνευ οποιουδήποτε τελικά ανταλλάγματος. Αυτές τις προτάσεις ο κ. Αναστασιάδης οφείλει πλέον με τον πιο επίσημο τρόπο να τις αποσύρει, αφού τις υπέβαλε υπό προϋποθέσεις οι οποίες δεν εκπληρώθηκαν.

Ο πάγιος στρατηγικός στόχος της Τουρκίας ήταν και παραμένει η κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας ή τουλάχιστον η διατήρηση του γεωπολιτικού ελέγχου επί της νήσου. Ελπίζω αυτή η σκληρή πραγματικότητα να γίνει αντιληπτή από όλους μας, ιδιαίτερα τώρα που καλούμαστε να πάρουμε αποφάσεις, να καθορίσουμε το πεδίο δράσης μας σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να κάνω ξεκάθαρο πως για μας την ευθύνη για το ναυάγιο της διάσκεψης φέρει ακεραία η Τουρκία. Η δική μας ευθύνη έχει να κάνει με την αναποτελεσματική και άγονη πολιτική που πεισματικά ακολουθούμε και η οποία επιτρέπει στην Τουρκία να διαιωνίζει την κατοχή και τη διχοτόμηση.

Ως εκ του αποτελέσματος αποδεικνύεται ότι η επίδειξη άκρατης γενναιοδωρίας από μέρους μας δεν έκαμψε και δεν πρόκειται να κάμψει την τουρκική αδιαλλαξία. Αντίθετα, εξέθρεψε την τουρκική επιθετικότητα, διάβρωσε τη διαπραγματευτική μας ισχύ και μας έφερε, ιδιαίτερα μετά τη διάσκεψη του Κραν Μοντανά, σε εξαιρετικά δύσκολη θέση.

Θέλω να ελπίζω πως θα αξιοποιηθεί η παρουσία του Υπουργού Εξωτερικών της Ελλάδας κ. Κοτζιά στο Εθνικό Συμβούλιο την ερχόμενη Τρίτη, για να σχεδιάσουμε τις μεσοπρόθεσμες δράσεις μας, για να ανατρέψουμε τους τουρκικούς σχεδιασμούς, αλλά και για να βάλουμε τις βάσεις για μια νέα πορεία με μια διεκδικητική στρατηγική λύσης ικανή να κάμψει την τουρκική αδιαλλαξία. Λύση η οποία θα ανατρέψει τα δεδομένα της εισβολής και της κατοχής, λύση η οποία θα σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές ελευθερίες για όλους ανεξάρτητα τους νόμιμους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας χωρίς διακρίσεις.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θέλω τέλος να εκφράσω τις οφειλόμενες ευχαριστίες μας προς τον Έλληνα Πρωθυπουργό κ. Τσίπρα και ιδιαίτερα στον Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας κ. Κοτζιά για τη σθεναρή στήριξή τους στον αγώνα του κυπριακού λαού για απελευθέρωση. Με τη στάση τους απέδειξαν πόσο αναγκαία και ωφέλιμη είναι η συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλώ στο βήμα τον κ. Μιχάλη Γιωργάλλα του Κινήματος Αλληλεγγύη.

Μ. ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα τιμούμε όσους αγωνίστηκαν και θυσίαστηκαν στο όνομα της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της αξιοπρέπειας και της δικαιοσύνης.

Η 15<sup>η</sup> Ιουλίου του 1974 ήταν μια εφιαλτική στιγμή, η οποία τραυμάτισε την πατρίδα μας και φανέρωσε ότι η εκδούλευση στους ξένους, ο διχασμός, η διάσπαση και ο φανατισμός μόνο κακά φέρνουν. Η 15<sup>η</sup> Ιουλίου του 1974 δε σηματοδοτεί απλά μια στιγμιαία μειοδοσία αλλά μια διαρκή προδοσία, η οποία ξεκίνησε με την αποχώρηση της ελληνικής μεραρχίας και συνεχίστηκε με την εγκατάλειψη της Κύπρου και του λαού της στο έλεος και τη δολοφονική μανία του αιμοσταγούς Ατίλα.

Δε δεχόμαστε ότι αυτό το διαρκές έγκλημα της παράδοσης της Κύπρου στην Τουρκία συνετελέσθη από ανίδεους, παράφρονες ή πεπλανημένους. Το έγκλημα αυτό συνετελέσθη από συνειδητούς προδότες και μειοδότες, όργανα ξένων υπηρεσιών και συνεργάτες της Τουρκίας που ξεπουλήθηκαν στον εχθρό για δυο παράδες.

Κύριε Πρόεδρε,

Μέσα σε ατμόσφαιρα οδύνης, περισυλλογής και μνήμης η παράδοση χτες του υλικού του φακέλου της προδοσίας ήταν ιδιαίτερα συμβολική. Με τη σειρά μας ευχαριστούμε θερμά τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας και την ελληνική κυβέρνηση, τη Βουλή των Ελλήνων και τον Πρόεδρό της κ. Νίκο Βούτση για την ενέργειά τους αυτή, αλλά ταυτόχρονα συγχάιρουμε εσάς, τον κ. Γιαννάκη Ομήρου και όλους όσοι βοήθησαν στην ετοιμασία, παράδοση και παραλαβή του υλικού αυτού. Η χθεσινή παραλαβή φορτώνει αυτό το σώμα με μια ασήκωτη ευθύνη, να λάμψει η ιστορική αλήθεια, να στιγματιστούν και να τιμωρηθούν οι ένοχοι, έστω και δεκαετίες μετά.

Η Βουλή των Ελλήνων δεν παρέδωσε μόνο εκατοντάδες χιλιάδες σελίδες γεμάτες με μαρτυρίες και περιγραφές. Ο φίλτατος Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Βούτσης, όπως ήδη έχει αναφέρει ο κ. Λιλλήκας, εύστοχα χθες είπε ότι έφερε χαρτόκουτα με μνήμες, πάθη, θρήνους, πόνο, αδικαίωτες και αλύτρωτες θυσίες. Αυτές τις αδικαίωτες και αλύτρωτες θυσίες έχουμε υποχρέωση να τις δικαιώσουμε, γιατί ο στόχος των ξένων παραγόντων που οργάνωσαν και εκτέλεσαν το προδοτικό πραξικόπημα και την εισβολή ήταν και παραμένει η κατάλυση της κρατικής οντότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Δυστυχώς, οι δόλιες μεθοδεύσεις των ξένων για τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας συνεχίζονται και σήμερα. Συνεχίζονται, γιατί η διεθνώς αναγνωρισμένη κρατική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι η ισχυρότερη άμυνα, η ανθεκτικότερη ασπίδα που μπορεί να αποτρέψει τις επιβουλές που συνεχίζονται και σήμερα εις βάρος του λαού μας.

Η Τουρκία αυτή τη στιγμή απειλεί, παραβιάζει και επιχειρεί να στήσει σκηνικό έντασης στις κυπριακές θάλασσες, για να εμποδίσει τις γεωτρητικές εργασίες στην κυπριακή ΑΟΖ, εργασίες που κατοχυρώνουν και εμπεδώνουν την κυριαρχία και τη νομιμότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη δύσκολη λοιπόν αυτή συγκυρία έχουμε χρέος να παραμείνουμε ενωμένοι και απτόητοι, με πίστη και αποφασιστικότητα, φύλακες και υπερασπιστές της κρατικής μας οντότητας.

Γνωρίζουμε τους κινδύνους και τις απειλές από την παράταση της μη επίλυσης του Κυπριακού. Γνωρίζουμε ότι η Τουρκία δύσκολα θα συναινέσει σε απώλεια των γεωστρατηγικών και στρατιωτικών πλεονεκτημάτων που απέκτησε με την εισβολή και την κατοχή της Κύπρου. Γνωρίζουμε ότι η Τουρκία υλοποιεί σταθερά το στόχο της να αποδεχτεί η διεθνής κοινότητα την ύπαρξη δύο λαών και δύο εθνικών κρατών στην Κύπρο. Γνωρίζουμε ότι η αγωνιστικότητα και η υπομονή του λαού μας έχει εξαντληθεί από την απουσία συγκεκριμένου οράματος και αποτελέσματος. Γνωρίζουμε ότι η πλευρά μας σιγά σιγά διολισθαίνει επικίνδυνα προς τις πάγιες τουρκικές θέσεις.

Μέσα από αυτή τη διαχρονική διολίσθηση οι κοινότητες έγιναν περιφέρειες, μετά κρατίδια και σήμερα συνιστώντα κράτη. Οι παράνομοι σφετεριστές των ελληνοκυπριακών περιουσιών στα κατεχόμενα έγιναν χρήστες και σήμερα κατοχυρώνονται ως δικαιούχοι. Οι διαπραγματευτές μας είναι έτοιμοι να αποδεχτούν επικίνδυνες ρυθμίσεις, όπως η εκ περιτροπής, τα βέτο, η κατοχύρωση των σφετεριστών, οι βασικές ελευθερίες για τους Τούρκους πολίτες και πολλά άλλα, που δε θα επιλύσουν το Κυπριακό, απλά θα του αλλάξουν μορφή.

Πάνω από όλα γνωρίζουμε όμως ότι η κακή λύση δε θα επιλύσει το πρόβλημα, απλά θα επιδεινώσει τα υφιστάμενα προβλήματα στην Κύπρο. Γιατί πόσο λύση θα είναι μια κακή λύση, που δε θα καταλύσει τις αδικίες, που δε θα προάγει τη λειτουργικότητα και δε θα κατοχυρώνει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του συνόλου του κυπριακού λαού; Πόσο λύση θα είναι μια κακή λύση που θα κτιστεί πάνω στα τετελεσμένα της εισβολής και στο γεωγραφικό και πληθυσμιακό διαχωρισμό της κατοχής;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν έχουμε περιθώρια να κάνουμε νέα λάθη. Μετά και τις τελευταίες εξελίξεις και εμπειρίες της Ελβετίας, ήρθε η ώρα νηφάλια και συλλογικά να εντοπίσουμε τους κινδύνους, τις απειλές, τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις που συγκεντρώνει σήμερα το Κυπριακό και να σχεδιάσουμε αυτή τη νέα στρατηγική διαχείρισης που απαιτείται.

Κύριε Πρόεδρε,

Η σημερινή ολομέλεια ας μην είναι μια τελετή παθητικής αφοσίωσης. Ας στείλουμε το μήνυμα προς όλους και ιδιαίτερα προς όλους τους συμπατριώτες μας ότι δεν ξεχνούμε, δεν παραδινόμαστε, δεν εκχωρούμε τα κυριαρχικά μας δικαιώματα και ότι δε θα ανεχθούμε ποτέ καμία προδοσία και κανέναν ευτελισμό. Δε θα γονατίσουμε μπροστά σε κανέναν εκλιπαρώντας και ζητιανεύοντας και δε θα ανεχθούμε άλλο την τυμβωρυχία για χαμένες πατρίδες. Χαμένη πατρίδα θα γίνει η Κύπρος, αν εμείς την εκχωρήσουμε και την παραδώσουμε στην Τουρκία, και κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να γίνει.

Είμαστε περήφανοι και αξιοπρεπείς και ως άξιοι Έλληνες θα αντιμετωπίσουμε σθεναρά τις συνέπειες της προδοσίας και θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για τα δίκαια του λαού μας και θα νικήσουμε, απλά γιατί το χρωστούμε σε όσους τιμούμε σήμερα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλώ τον πρόεδρο του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντικών-Συνεργασία Πολιτών κ. Γιώργο Περδίκη.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ,

Επιτρέψτε μου κι εμένα με τη σειρά μου να εκφράσω τη λύπη μου για την απουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας και του Υπουργικού Συμβουλίου από τη σημερινή καθιερωμένη συνεδρίαση της Βουλής των Αντιπροσώπων. Προκαλεί όντως αλγεινή εντύπωση η απουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας και του Υπουργικού Συμβουλίου. Θα έλεγα επίσης ότι μια αναφορά στην εγκληματική δράση της ΕΟΚΑ Β΄, εάν δεν είναι ασυνείδητη, προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία.

«Φωνή Κυρίου επί των υδάτων. Νήσος τις έστι», λέει ο ποιητής. Υπάρχει ένα πολύπαθο νησί, νησί σταυροδρόμι των κατακτητών και των μεγάλων αφεντικών της γης, χρυσοπράσινο φύλλο στους άγριους ανέμους της ιστορίας. Δέκα χιλιάδες χρόνια ακατάλυτα το νησί μας έζησε πικρές ώρες και σκοτεινές περιόδους.

Μια από τις πιο σκοτεινές μέρες μας, μέρα που τη ζήσαμε η σημερινή γενιά των Κυπρίων, ήταν και παραμένει η 15<sup>η</sup> Ιουλίου του 1974, όταν με το προδοτικό και ξενοκίνητο πραξικόπημα επιχειρήθηκε η ανατροπή της συνταγματικής τάξης και η δολοφονία του εκλεγμένου Προέδρου της Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Λίγες μέρες μετά η Τουρκία, χρησιμοποιώντας προσχηματικά το πραξικόπημα και τη Συνθήκη Εγγυήσεως, εισέβαλε στο νησί μας με τη στήριξη των συμμάχων της στο ΝΑΤΟ και την ανοχή της διεθνούς κοινότητας.

«Κύριε, βόηθα να θυμόμαστε

πως έγινε τούτο το φονικό

την αρπαγή το δόλο την ιδιοτέλεια,

το στέγνωμα της αγάπης

Κύριε, βόηθα να τα ξεριζώσουμε...».

Σήμερα, σαράντα τρία χρόνια μετά, τιμούμε τους ήρωες της αντίστασης στο πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή, τους νεκρούς, τους αγνοούμενους, τους ζωντανούς που έμειναν να μετρούν τις θύμισες και να βιώνουν την απόγνωση της “άνετης προσωρινότητας”. Μιας άνετης προσωρινότητας που σημαδεύτηκε από αλλεπάλληλα κύματα κοινωνικών και οικονομικών κρίσεων, χρηματιστήριο, “Ηλιος”, Μαρί, οικονομική χρεοκοπία. Μια αλυσίδα γεγονότων που χάραξαν πληγές στη συλλογική συνείδηση. Μια αλυσίδα καταστροφών που στη νοσηρή αντίληψη κάποιων “λογικών” μπορούσε να αλυσοδέσει το όραμα για λευτεριά και την απαίτηση για δικαιοσύνη. Αλλά έχουμε διαφεύσει τους “λογικούς και τους φρονίμους”, τους “φωτισμένους που θέλησαν να μας αλλάξουν τα φώτα”, κατά πως λέει και ο ποιητής ήρωας της αντίστασης κατά του φασισμού Δώρος Λοΐζου.

Είναι γι’ αυτό το λόγο που θα ήθελα να μου επιτραπεί να καταθέσω σήμερα από αυτό το βήμα το θαυμασμό και την εκτίμησή μου στο λαό μας. Προδομένος από εχθρούς και φίλους, ενίοτε και από την ίδια την

ηγεσία του, παρά την κούραση και την απογοήτευση των δεκαετιών, παρά τις αλυσίδες της άνετης προσωρινότητας και των κοινωνικών και οικονομικών κρίσεων, αυτός ο λαός στέκεται όρθιος στις επάλξεις της ιστορίας, υπερασπιζόμενος το δίκαιο όλου του κόσμου.

«Εσείς έχετε τα κατοχικά στρατεύματα, εμείς έχουμε το δίκαιο», φέρεται να είπε στον Τσαβούσογλου ο Νίκος Κοτζιάς στο κρίσιμο εκείνο δείπνο της 6<sup>ης</sup> Ιουλίου στο Κραν Μοντανά. Και είναι αυτή ακριβώς η συγκυρία της ολοκλήρωσης ενός ανεπιτυχούς δεκάχρονου κύκλου διαπραγματεύσεων στο Κυπριακό, που σηματοδοτείται από την πρόσφατη αποτυχία της πενταμερούς διάσκεψης στο Κραν Μοντανά, που μας υποχρεώνει σε έναν ειλικρινή απολογισμό.

Η αυτοκριτική είναι αναγκαία. Δυστυχώς, κυρίες και κύριοι, ας το ομολογήσουμε, το σύνολο της πολιτικής ηγεσίας έχει πτωχεύσει, έχει αποτύχει. «Όλες μας οι εμπνεύσεις στραβωθήκαν και αποτύχαν», λέει ο τραγουδοποιός. Έχουν προσκρούσει πάνω στο βράχο της τουρκικής αδιαλλαξίας, της μεγαλομανίας του νεοσουλτάνου Ερντογάν και την αδιαφορία της διεθνούς κοινότητας.

Χρειαζόμαστε νέα αρχή, νέα πορεία, μια αναγέννηση των συλλογικών μας οραμάτων, διεκδικήσεων και πολιτικών. Διότι όπως είπε και ο μεγάλος επιστήμονας του 20<sup>ου</sup> αιώνα, ο Άλμπερτ Αϊνστάιν, «είναι ανόητο να περιμένεις να έχεις άλλο αποτέλεσμα, όταν ακολουθάς την ίδια διαδικασία». Ας έχουν λοιπόν υπόψη τους αυτή την επιστημονική αλήθεια όσοι ζητούν να επανέλθουμε άρον άρον στο τραπέζι των αποτυχημένων ήδη διαπραγματεύσεων.

Σε αυτό το στάδιο επιβάλλεται καταρχάς η απόσυρση των απαράδεκτων και ατελέσφορων υποχωρήσεων προς την Τουρκία που έλαβαν χώραν κατά τη διάρκεια των δέκα χρόνων καταστροφικών διαπραγματεύσεων και η επέκταση και η ενδυνάμωση των διμερών και διεθνών -ποικίλης μορφής- συμμαχιών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης οφείλει να ζητήσει επίσημα στο επόμενο Συμβούλιο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης να καταδικαστεί η τουρκική αδιαλλαξία, η εμμονή στις αναχρονιστικές εγγυήσεις και στην παραμονή στρατευμάτων στο νησί μας, αλλά και η τουρκική προκλητικότητα στην κυπριακή ΑΟΖ. Είναι καιρός οι Ευρωπαίοι εταίροι μας να εγκαταλείψουν τη στάση του παρατηρητή και του επιτήδειου ουδέτερου.

Πρέπει να βγούμε από την κατήφεια και τη μιζέρια της ήττας. Να περάσουμε στην αντεπίθεση. Οφείλουμε να αντιτάξουμε την ελπίδα έναντι της καλλιέργειας του κλίματος του ωχαδερφισμού, της υποταγής και της λύσης λιγούρας. Το σύνθημα «Λύση να 'ναι κι ό,τι να 'ναι» είναι το ίδιο επικίνδυνο και απορριπτικό με το «εμείς ποδά, τζιέινι ποτζεί». Όσοι υπηρετούν αυτά τα συνθήματα γίνονται τελάληδες της καταστροφής της Κύπρου και του λαού μας, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, είτε με τη διχοτόμηση είτε με την καθολική υποδούλωσή μας στον τουρκικό ηγεμονισμό.

«-Ναι, όμως ο μαντατοφόρος τρέχει

κι όσο μακρύς κι αν είναι ο δρόμος του, θα φέρει

σ' αυτούς που γύρευαν ν' αλυσοδέσουν τον Ελλήσποντο

το φοβερό μήνυμα της Σαλαμίνας.

Φωνή Κυρίου επί των υδάτων.

Νήσος τις έστι.»

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο πρόεδρος του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου κ. Χρίστος Χρίστου.

ΧΡ. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Σαράντα τρία χρόνια έχουν περάσει από τα τραγικά γεγονότα του Ιούλη του 1974. Σε αυτή την επετειακή συνεδρίαση τιμούμε τη μνήμη εκείνων που υπερασπίστηκαν με τη ζωή τους την Κυπριακή Δημοκρατία και την ελευθερία της πατρίδας μας.

Ο διχασμός του λαού μας και τα εγκληματικά λάθη της εποχής έδωσαν την αφορμή που ζητούσε η Τουρκία, για να εισβάλει στο νησί μας. Ο τουρκικός στρατός σε συνεργασία με τους εδώ πράκτορες του της τρομοκρατικής οργάνωσης ΤΜΤ έσπειρε τον όλεθρο και την καταστροφή. Εγκλήματα πολέμου, χιλιάδες οι νεκροί και οι αγνοούμενοι. Δεκάδες χιλιάδες οι Έλληνες της Κύπρου που αναγκάστηκαν διά της δύναμης των

όπλων να εγκαταλείψουν τις πατρογονικές τους εστίες και να οδηγηθούν στο δρόμο της προσφυγιάς και του ξεριζωμού.

Στη συνέχεια ο Αττίλας, για να ολοκληρώσει το έγκλημά του, ξεκίνησε συστηματικά τον εποικισμό των κατεχόμενων εδαφών μας. Στα χρόνια που πέρασαν άλλοι θα ξεχάσουν και άλλοι βασανιστικά θα θυμούνται για πάντα εκείνες τες μέρες. Γιατί καθημερινά ο πόνος από τα τραύματά τους δεν τους αφήνει ποτέ να ξεχάσουν. Μιλώ για εκείνους που αυτή η πολιτεία αμέλησε να τους παρέχει ακόμα και τα πιο βασικά, όπως είναι η κατάλληλη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Οι πληγές της βάρβαρης εισβολής είναι ακόμα και σήμερα ανοικτές. Δεκάδες είναι οι κηδείες των ανθρώπων μας που αγνοούνταν για χρόνια. Οι θλιμμένοι συγγενείς παραλαμβάνουν απλά ένα μικρό κουτί με ελάχιστα οστά και καλούνται να θάψουν το αγαπημένο τους πρόσωπο.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Επί τη ευκαιρία της παραλαβής μέρους του υλικού του Φακέλου της Κύπρου από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, θα θέλαμε να χαιρετίσουμε την ενέργεια αυτή, η οποία κινείται προς την ορθή κατεύθυνση και αποτελεί αναμφισβήτητα μια ιστορικής σημασίας πράξη. Σαράντα τρία χρόνια είναι πάρα πολλά για να παραμένουν στο σκοτάδι τα γεγονότα εκείνης της περιόδου. Είναι καιρός να αποδοθεί δικαιοσύνη και ευθύνες εκεί και όπου αναλογούν.

Οφείλω κάπου εδώ να υπενθυμίσω σε όλους ότι, ενώ άλλες πολιτικές δυνάμεις έβραζαν εμπόδια για την παράδοση του Φακέλου της Κύπρου, οι Έλληνες εθνικιστές σε Ελλάδα και Κύπρο ζητούσαν επιτακτικά το άνοιγμά του. Δυστυχώς, η τραγική αλήθεια είναι ότι η Μεταπολίτευση του «η Κύπρος είναι μακριά και δεν μπορούμε να τη βοηθήσουμε» στηρίχθηκε και θεμελιώθηκε πάνω στο δράμα και την καταστροφή της Κύπρου. Η Μεταπολίτευση ήταν αυτή που με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, τον Απρίλιο του 1975, απαγόρευσε διερεύνηση για το πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή με τη δικαιολογία ότι τούτο επέβαλλαν εθνικοί λόγοι. Ποιοι λόγοι ήταν αυτοί; Τι φοβούνται και τι κρύβουν;

Ως εθνικιστές πιστεύουμε ότι εθνικό είναι το αληθές. Σταθερή θέση του κινήματός μας είναι ότι όποιος ευθύνεται για την προδοσία της Κύπρου θα πρέπει να τιμωρηθεί. Ως εκ τούτου, ζητούμε και επίσημα να ανοίξει ο Φάκελος της Κύπρου και να αποκαλυφθεί ολόκληρη η ιστορική αλήθεια.

Κύριε Πρόεδρε,

Η κατάληξη, αλλά και η διαδικασία της τελευταίας διάσκεψης για το Κυπριακό έδειξε για μια ακόμα φορά το απόλυτο αδιέξοδο στο οποίο έχουμε οδηγήσει το εθνικό μας θέμα. Η συνεχιζόμενη πολιτική των παραχωρήσεων και του κατευνασμού του κατακτητή έχει αποδειχθεί πλήρως αποτυχημένη, αφού μας απομακρύνει από τη δίκαιη λύση και τροφοδοτεί νέες παράλογες αξιώσεις από την κατοχική δύναμη.

Ακόμα και αυτή τη στιγμή η Τουρκία δείχνει το πραγματικό της πρόσωπο. Πολεμικά σκάφη του τουρκικού ναυτικού βρίσκονται στην κυπριακή αποκλειστική οικονομική ζώνη, με σκοπό να παρεμποδίσουν τις εργασίες έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων που διεξάγει η γαλλική TOTAL.

Το ναυάγιο των συνομιλιών και οι επιθετικές κινήσεις της Άγκυρας δείχνουν την ανάγκη χάραξης νέας στρατηγικής για την αντιμετώπιση της απειλής. Είναι ιστορική συγκυρία και ιστορική ευκαιρία να απαλλαγούμε από αδιέξοδες πολιτικές του παρελθόντος. Πολλοί υποστηρίζουν ότι ο χρόνος λειτουργεί εις βάρος μας, όμως εμείς βλέπουμε να συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο. Οι συνεχείς διπλωματικές συγκρούσεις του νεοοθωμανού Ερντογάν με ισχυρές δυνάμεις θα οδηγήσουν με μαθηματική ακρίβεια στην απομόνωση και στην αποδυνάμωση της Τουρκίας. Εμείς από την πλευρά μας ζητούμε την επανατοποθέτηση του κυπριακού προβλήματος στις ορθές του βάσεις ως προβλήματος εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής. Δε νοείται να ζητούμε από μόνοι μας από διεθνώς αναγνωρισμένο κράτος να υποβιβαστούμε σε κοινότητα. Είναι ανάγκη να απαλλαγούμε από τα φοβικά σύνδρομα του παρελθόντος, που διακατέχουν μεγάλη μερίδα της πολιτικής ηγεσίας του τόπου μας. Είναι πια ολοφάνερο ότι η επιδιωκόμενη λύση της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας οδηγεί σε συγκεκριμένη διχοτόμηση με τους Τούρκους κυρίαρχους στο βορρά και συγκυρίαρχους στο νότο. Επίσης, η πολιτική ισότητα μεταξύ του 82% με το 18% του πληθυσμού αποτελεί ευθεία παραβίαση κάθε δημοκρατικής αρχής.

Για να μην καταλήξει λοιπόν η Κύπρος να γίνει νέα Ίμβρος, οφείλουμε να αντιληφθούμε ότι δεν είμαστε υπήκοοι της οθωμανικής αυτοκρατορίας αλλά ελεύθεροι άνθρωποι και περήφανοι Έλληνες που διεκδικούμε το αυτόνοτο, την απελευθέρωση της πατρίδας μας και τη δικαίωση του λαού μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Τελευταίος ομιλητής είναι ο ανεξάρτητος βουλευτής κ. Παύλος Μυλωνάς.

Π. ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

«Μας φαίνεται παράξενο που κάποτε μπορέσαμε να κτίσουμε τα σπίτια, τα καλύβια και τις στάνες μας», όπως έγραψε ο Σεφέρης. Πώς σε ένα τόσο μικρό και κλειστό τόπο συνέβησαν τόσα εγκλήματα και συμβαίνουν δυστυχώς άλλα τόσα εγκλήματα; Εγκλήματα που δεν απαντήθηκαν ποτέ και καλύπτονται κάθε χρόνο με ένα ασαφές «καταδικάζουμε το προδοτικό πραξικόπημα». Προφανώς και το καταδικάζουμε με ανιδιοτελή σεβασμό στη δημοκρατία. Καταδικάζουμε εκείνους που έστρωσαν δυστυχώς το χαλί στην Τουρκία, για να εισβάλει και να προβεί στα εγκλήματα του '74.

Αλλά αρκεί η καταδίκη; Αρκούν τα μνημόσυνα και οι εκδηλώσεις μνήμης, όταν η ιστορία δυστυχώς δε γίνεται μάθημα; Όταν σαράντα τρία χρόνια μετά, κρυμμένοι πίσω από τις καταδίκες, ζητούμε εμείς οι ίδιοι σε κάποιες περιπτώσεις παραβίαση της δημοκρατίας και της δικαιοσύνης, την αθώωση της Τουρκίας και των εγκλημάτων της; Όπως εύστοχα το έθεσε ο Βάσος Λυσσαρίδης, αυτός ο υπέροχος, σπουδαίος ιστορικός ηγέτης, «δεν υπάρχουν προδότες λαοί αλλά προδομένοι λαοί».

Ποια λοιπόν είναι η ορθότερη κάθαρση σαράντα τρία χρόνια μετά; Εθνική συμφιλίωση, εθνική συμφιλίωση και τερματισμός του αυτομαστιγώματος και της ενοχοποίησης ενός ολόκληρου λαού για τα εγκλήματα, δικαιώνοντας, έστω και εν μέρει, τον τουρκικό φασισμό και επεκτατισμό. Ο τερματισμός της πολιτικής της ήττας και των υποχωρήσεων, ο τερματισμός της κατοχής, η εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η ελευθερία. Διότι, κύριοι, δεν αρκεί μια αόριστη καταδίκη. Η εγκληματική αδιαφορία οδηγεί στη νομιμοποίηση των τελεσμένων του πραξικοπήματος και της εισβολής. Τι προσφέρει εν τέλει το χλιοειπωμένο «καταδικάζουμε», όταν η λήθη βιάζει την ιστορική μας συνέχεια; Όταν οι ένθεν και ένθεν εξουσιαστές εκμυζούν ακόμα από τη ρητορική του πραξικοπήματος και δεν κουνούν το δάχτυλο ή το δαχτυλάκι τους, τα δάχτυλά τους;

Σε πέντε μέρες συμπληρώνονται σαράντα τρία χρόνια από την τουρκική εισβολή. Θα την καταδικάσουμε κι αυτή χωμένοι πίσω από τη μετριότητα ενός κουραστικού οδυνηρού συμβιβασμού. Ενός συμβιβασμού που έφτασε στην κορύφωσή του, προσέκρουσε στην τουρκική αδιαλλαξία σαφέστατα και απέτυχε παταγωδώς. Τι περιμένουμε, για να προχωρήσουμε πέρα από τις καταδίκες και να διεκδικήσουμε επιτέλους κάτι περισσότερο από την υποταγή μας στον κατακτητή;

Ο δρόμος αυτός σαφώς και δεν είναι εύκολος. Είναι εξαιρετικά δύσκολος. Δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις ή μαγικές στρατηγικές. Χρειάζεται, για να πετύχουμε να κτίσουμε μια κοινωνία που θα μπορεί να αντέξει. Είναι καιρός να το πράξουμε, εφόσον έχει αποδειχθεί πλέον πέραν πάσης αμφιβολίας πως η πολιτική που ακολουθούμε στο Κυπριακό δεν μπορεί να μας οδηγήσει πουθενά αλλού παρά μόνο στη μετατροπή μας, όπως είπε και ο Νίκος Αναστασιάδης, δυστυχώς αργά, σε τουρκικό προτεκτοράτο.

Η αλλαγή στρατηγικής και η χάραξη μιας νέας πορείας εθνικής διεκδίκησης, δημοκρατικής διεκδίκησης, είναι αναγκαία και επιτακτική, αν θέλουμε να ζήσουμε κάποτε ελεύθεροι σε ένα δημοκρατικό και λειτουργικό κράτος. Αν θέλουμε να αγωνιστούμε για τη σωτηρία της πατρίδας μας και να δικαιώσουμε τους αδικαιώτους ήρωές μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό έχει ολοκληρωθεί η συνεδρία.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Ωρα λήξης: 12.30 μ.μ.)

#### Παρόντες βουλευτές

Αδάμου Αδάμος	Λεωνίδου Πανίκος
Αριστείδου Μαριέλλα	Λιλλήκας Γιώργος
Βότσης Άγγελος	Λουκαΐδης Γιώργος
Γεωργίου Γεώργιος	Μαυρίδης Μάριος
Γεωργίου Κ. Γιώργος	Μαύρου Ελένη
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Μουσιούπτας Μαρίνος
Γιωργάλλας Μιχάλης	Μυλωνάς Παύλος

Δαμιανού Άριστος	Μυριάνθους Ηλίας
Δημητρίου Αννίτα	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δίπλaros Ευθύμιος	Ορφανίδης Χρίστος
Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Παπαγιάννης Λίνος
Ευσταθίου Κωστής	Παπαδόπουλος Γεώργιος
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Θεολόγου Άννα	Περδίκης Γιώργος
Θεοπέμπτου Χαράλαμπος	Προκοπίου Γεώργιος
Κάρουλλας Γιώργος	Σάββα Ευανθία
Καυκαλιάς Αντρέας	Σιζόπουλος Μαρίνος
Κέττηρος Νίκος	Σταύρου Ελένη
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Στεφάνου Στέφανος
Κουλίας Ζαχαρίας	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κουλλά Ονούφριος	Τορναρίτης Νίκος
Κυπριανού Άντρος	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κυριακίδου Στέλλα	Χατζηγιάνης Κυριάκος
Κώστα Κώστας	Χρίστου Χρίστος

#### **Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων**

Μούσας Γιαννάκης  
Μαχτεσιάν Βαρτέκς  
Μαντοβάνη Αντωνέλλα

#### **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**

Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη των ηρώων και των μαρτύρων της δημοκρατίας και της ελευθερίας και ομιλίες (Πρόεδρος, Α. Νεοφύτου, Άντρος Κυπριανού, Ν. Παπαδόπουλος, Μ. Σιζόπουλος, Γ. Λιλλήκας, Μ. Γιωργάλλας, Γ. Περδίκης, Χρ. Χρίστου, Π. Μυλωνάς) για τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής.

[Την 1<sup>η</sup> Σεπτεμβρίου 2017 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίας της Δεύτερης Συνόδου της Ενδέκατης Βουλευτικής Περιόδου:

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων ανακοινώνει στα αξιότιμα μέλη ότι η ημερήσια διάταξη της συνεδρίας της Βουλής για την Παρασκευή, 8 Σεπτεμβρίου 2017, στις 11.30 π.μ., έχει ως ακολούθως:

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:**

#### **Νομοθετική εργασία**

1. Ο περί Πτώχευσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 2017.  
(Πρόταση νόμου του κ. Αβέρωφ Νεοφύτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).  
(Αρ. Φακ. 23.02.058.049-2017).
2. Ο περί των Συμφωνιών Παροχής Χρηματοοικονομικής Εξασφάλισης (Τροποποιητικός) Νόμος του 2017.  
(Πρόταση νόμου του κ. Αβέρωφ Νεοφύτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).  
(Αρ. Φακ. 23.02.058.051-2017).

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:**

#### **Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων**

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:**

#### **Ερωτήσεις και απαντήσεις**

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:**

#### **Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση**

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για το θέμα «Εξέταση της λειτουργίας των



θεσμών της Κυπριακής Δημοκρατίας και ειδικότερα της λειτουργίας των θεσμών ελέγχου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Ελεγκτική Υπηρεσία, Εσωτερικός Έλεγχος, μονάδες εσωτερικού ελέγχου)». (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως). (Αρ.Φακ. 23.04.033.086-2016). (Αρ.Φακ. 23.04.034.029-2017).]

**Τιμή: €3,50**

3479